

**Regionstyrelsen**

## **Årlig prövning enligt förstärkt uppsikt i Region Gotlands hel- och delägda aktiebolag avseende verksamhetsåret 2023**

### **Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen**

- Verksamheten som AB Gotlandshem med dotterbolag har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Energi AB med dotterbolag har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Wisby Strand Congress & Event AB har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Filmfond AB (svb) har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Almi företagspartner Gotland AB har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotland Grönt Centrum AB (svb) har bedrivit under 2023 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

## Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

Regionfullmäktige föreslår, utifrån gjorda iakttagelser, följande åtgärder:

- Regionstyrelsen ges i uppdrag att ta ett affärsmässigt helhetsgrepp för Wisby Strand Congress & Event AB och vid behov återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv.
- Regionstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv för Gotlands Filmfond AB

---

### Sammanfattning

Regionstyrelsen ska enligt 6 kap. 9§ Kommunallagen årligen pröva om den verksamhet som regionens aktiebolag bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om regionstyrelsen i sin prövning finner att så inte är fallet ska regionstyrelsen lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Granskningen avser Region Gotlands helägda bolag och de delägda aktiebolag där regionen har ett betydande inflytande, det vill säga att röstinnehavet i bolaget överstiger 20 %. Dessa bolag ingår i den kommunala koncernen och benämns koncernföretag. Under verksamhetsåret 2023 utgjordes koncernföretagen av sex hel- eller delägda aktiebolag och en stiftelse.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2023 är förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och att arbetet i bolagen har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelseförvaltningen rekommenderar regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige följande åtgärder:

- Regionstyrelsen ges i uppdrag att ta ett affärsmässigt helhetsgrepp för Wisby Strand Congress & Event AB och vid behov återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv.
- Regionstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv för Gotlands Filmfond AB

### Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen är regionens ledande förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för hela den kommunala och regionala verksamheten inklusive koncernföretagen och för Region Gotlands ekonomiska ställning.

Bestämmelsen i 6 kap 9§ Kommunallagen (KL) innebär en förstärkt uppsiktsplikt för regionstyrelsen när det gäller tillsyn av regionens aktiebolag. Regionstyrelsen ska i årliga beslut pröva om verksamheten i de bolag som omfattas av 10 kap 2 § i KL under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om regionstyrelsen finner att så inte är fallet ska regionstyrelsen lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

### **Kommunalt ändamål och kommunala befogenheter**

Ett kommunalt bolag får bara ägna sig åt sådan verksamhet som rymms inom kommunens ansvarsområde. Det kommunala ändamålet talar om vad verksamheten syftar till att åstadkomma, till exempel att tillgodose behovet av bostäder. De kommunala befogenheter styr på vilket sätt verksamheten får bedrivas, till exempel enligt självkostnadsprincipen eller enligt affärsmässiga principer.

För delägda bolag ska enligt 10 kap 4 § KL fullmäktige se till att bolaget blir bundet av de villkor gäller helägda bolag i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

### **Underlag för prövning**

Som underlag för denna prövning har regionstyrelseförvaltningen för varje bolag granskat bolagens verksamhetsberättelse samt revisorernas granskningsrapport avseende bolagsordning och ägardirektiv.

Utöver detta har en bolagsdag genomförts där regionstyrelsens ledamöter (ordinarie och ersättare) bjudits in för att ges möjlighet att möta bolagets vd/representant. Vid detta tillfälle har bolaget förberett en presentation utifrån följande frågeställningar följt av möjlighet att ställa frågor:

- verksamhet och ekonomi 2023 inkl. väsentliga händelser under året
- bolagets bedömning av efterlevnad av det kommunala ändamålet och befogenheterna enligt bolagsordningen
- bolagets bedömning av hur ägardirektiv och ev. mål har uppfyllts under 2023
- vad som är på gång framåt och förväntad utveckling
- eventuellt behov av stöd eller åtgärder från ägaren

## Uppsikt och iakttagelse per aktiebolag

### AB Gotlandshem

Gotlandshem är ett helägt bostadsbolag som har till föremål för sin verksamhet att inom Region Gotland förvärva, äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för regionens verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Region Gotland och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeflyttande och inflyttande i bolaget.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Region Gotland.

#### *Aktieinnehav:*

Region Gotland, 100 %

#### *Iakttagelser*

Under 2023 har en ny styrelse utsetts och tillträtt. Vidare har ägardirektiv för perioden 1 januari 2024- 31 december 2027 tagits fram, vilka beslutades vid regionfullmäktiges möte i juni 2023. Ägardirektivet antogs därefter vid en extra bolagsstämma den 6 december 2023.

Under hösten fattade regionfullmäktige beslut om att medge bostadsrätt som upplåtelseform till 1/3 för del av Visby Gråbo 1:3 (som numera benämns Gläntan) enligt den hemställan som bolaget lämnade till ägaren i slutet av år 2022.

Under året har fyra planerade ägarmöten genomförts, vilka regiondirektören informerat om vid regionstyrelsens möten.

### Wisby Strand Congress & Event AB

Bolaget är helägt och har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta fastigheter och därmed jämförlig verksamhet.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av kommunala rättsprinciper utföra en effektiv fastighetsförvaltning. Likvideras bolaget ska dess tillgångar tillfalla aktieägarna.

#### *Aktieinnehav:*

Region Gotland, 100 %

#### *Iakttagelser:*

Från 1 januari 2023 ägs Wisby Strand Congress & Event AB direkt av Region Gotland.

Under året har ägardialogen, som en del i uppdraget att utveckla ägarstyrning och uppsikt av regionens bolag, utvecklats. Ett ägarmöte genomfördes under året, vilket regiondirektören lyft som information till regionstyrelsen.

I samband med ägarmötet och vid bolagsdagen har det konstaterats att det föreligger behov av ett affärsmässigt helhetsgrepp om bolaget för att kunna effektivisera

förvaltningen av fastigheten men också för att kunna komma tillrätta med årligt återkommande ekonomiska underskott. Nuvarande bolagsordning och ägardirektiv har gällt under lång tid och behöver därför ses över. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför ägaren att regionstyrelsen får i uppdrag att ta ett affärsmässighet helhetsgrepp om bolaget och vid behov att återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv.

### **Gotlands Filmfond AB (svb)**

Bolagets uppdrag är att stimulera film- och dramaserieproduktion på Gotland och i möjligaste mån till filmstudio Kustateljén, i syfte att stärka Gotlands attraktionskraft och bidra till mediainducerad turism.

#### *Aktieinnehav:*

Region Gotland, 100 %

#### *Iakttagelser:*

Under året har ägardialogen, som en del i uppdraget att utveckla ägarstyrning och uppsikt av regionens bolag, utvecklats. Ett ägarmöte genomfördes under året, vilket regiondirektören lyft som information till regionstyrelsen.

I samband med ägarmöte konstaterades att giltighetsperioden för nuvarande ägardirektiv har passerats, varför en revidering behöver göras. Det konstaterades även att bolagets ändamål kan göras tydligare i nuvarande bolagsordning. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför ägaren att detta ges i uppdrag till regionstyrelsen.

### **Almi Företagspartner Gotland AB**

Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att stärka utvecklingen av regionens näringsliv med utgångspunkt i regionens behov och samtidigt verka för en hållbar tillväxt. Bolaget ska, på moderbolagets uppdrag, bedriva verksamhet i enlighet med statlig förordning om regionala utvecklingsbolag i form av rådgivning och finansiering. Verksamheten ska medverka till att konkurrenskraftiga, och därmed hållbara, små och medelstora bolag utvecklas och blir fler.

#### *Aktiekapital:*

Almi Företagspartner AB, 51 %

Region Gotland, 49 %

#### *Iakttagelser:*

Inga iakttagelser av vikt noteras.

### **Gotland Grönt Centrum AB (svb)**

Bolaget ska bedriva utbildningsverksamhet, skolfjordbruk, restaurangverksamhet, konferensverksamhet, uthyrning av lokaler, utvecklingsverksamhet samt därmed i övrigt förenlig verksamhet med inriktning på de gröna näringarna. Befintliga resurser utnyttjas effektivt utan att ta kommersiella risker.

#### *Aktieinnehav:*

Hushållningssällskapet Gotland, 55 %

Region Gotland, 35 %

Lantbrukarnas Ekonomi AB, 5 %

Tillväxt Gotland, 5 %

#### *Iakttagelser:*

Vid ägarmöte under våren 2024 har ägarrepresentanterna enats om att gemensamt ta fram ett nytt ägardirektiv under året. Inga övriga iakttagelser av vikt noteras.

### **Gotlands Energi AB**

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, direkt eller via hel- eller delägda bolag, bedriva produktion, handel och distribution av energi samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster inom områden som främjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten. Bolaget ska vidare genom dotter- och intressebolag äga och förvalta fast och lös egendom samt bedriva annan med det föregående förenlig verksamhet.

#### *Aktieinnehav:*

Vattenfall, 75 %

Region Gotland, 25 %

#### *Iakttagelser:*

Vid bolagsdagen konstaterades att behov föreligger att ägardialog och styrelseledamöternas roll behöver förtydligas och utvecklas genom det uppdrag som pågår inom regionstyrelseförvaltningen för utvecklad ägarstyrning och uppsikt.

### **Bedömning**

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2023 är förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ägarstyrningen behöver utvecklas och stärkas ytterligare för några bolag och rekommenderar därför regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige följande åtgärder:

- Regionstyrelsen ges i uppdrag att ta ett affärsmässigt helhetsgrepp för Wisby Strand Congress & Event AB och vid behov återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv.
- Regionstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med förslag till reviderad bolagsordning och ägardirektiv för Gotlands Filmfond AB

Beslutet bedöms ej ge några konsekvenser ur ett ekonomiskt-, genus- eller barnperspektiv.

### **Beslutsunderlag**

Följande underlag har legat till grund för beslutet:

Region Gotlands aktieägarpolicy\*

Bolagsordning och ägardirektiv för respektive bolag\*

Revisionsrapporter

Bolagsdag 2024 – RS 2023/572

\*Länk: <https://gotland.se/region-och-politik/sa-styrs-region-gotland/forfattningssamling-och-styrande-dokument/bolagsordningar-stiftelser-och-stadgar>

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark  
regiondirektör

### **Skickas till**

Beslutet delges:  
Ekonomidirektören  
Respektive bolag